

ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อคุณภาพของหลักสูตรและเจตคติต่อวิชาชีพครูของนักศึกษา
วิชาชีพครู สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Students' Satisfaction towards the Quality of Curriculum and Attitudes
towards Teaching Profession of Pre-Service Teachers in Thai Major,
Chiang Mai University

สมเกียรติ อินทสิงห์ ปทุมวดี ศิริสวัสดิ์ บุญรอด โชติวิชรา สิริระ สมนาม ดวงหทัยรัฐ กาญจนรัชตพงศ์
และพิชญณ ศรีนวล

Somkiart Intasingh Pathumwadee Sirisawat Boonrawd Chotivachira Sira Somnam
Duanghathairath Kanchanaratchataphong and Pitchayaphon Srinua

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อคุณภาพของหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2) ศึกษาเจตคติของนักศึกษาต่อวิชาชีพครู และ 3) ศึกษาข้อมูลอาชีพที่นักศึกษาตั้งใจประกอบอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษาประชากรที่ศึกษา คือนักศึกษาชั้นปีที่ 5 จำนวน 30 คนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อคุณภาพของหลักสูตร และแบบวัดเจตคติต่อวิชาชีพครู วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยการหาค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหาและบรรยายเชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษามีความพึงพอใจต่อคุณภาพของหลักสูตรในภาพรวม โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2) โดยภาพรวมนักศึกษามีเจตคติที่ค่อนข้างดีต่อวิชาชีพครู และ 3) นักศึกษาส่วนใหญ่ตั้งใจจะประกอบอาชีพข้าราชการครูเมื่อสำเร็จการศึกษา

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ เจตคติ คุณภาพของหลักสูตร วิชาชีพครู

Abstract

This research was aimed to 1) study students' satisfactions towards the quality of curriculum in Bachelor's Degree of Education in Thai Program (revised 2013), Faculty of Education, Chiang Mai University, 2) study attitudes towards teaching profession of pre-service teachers, and 3) study careers which students wanted to do in

the future. Populations were 30 fifth year students who study under this curriculum. Research tools were consisted of students' satisfactions towards the quality of curriculum questionnaire and attitudes towards teaching profession scale. Frequency, Mean, and Standard Deviation were used to analyze quantitative data. Content analysis and descriptive explanation were used to analyze qualitative data. The research findings showed that 1) students were satisfied with the quality of curriculum in high level, 2) they had a nearly good level of attitudes towards teaching profession, and 3) most of them wanted to be teachers in government schools.

Keywords: Satisfaction, Attitudes, Quality of Curriculum, Teaching Profession

บทนำ

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาชั้นนำของประเทศ จัดการศึกษาในหลายระดับทั้งระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา รวมทั้งให้บริการวิชาการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกับหน่วยงานด้านการศึกษาของประเทศในหลากหลายบริบท อาทิ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ครูสภา และภาคีเครือข่ายสถาบันการศึกษาอีกหลายแห่ง โดยคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีวิสัยทัศน์ว่า “คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นสถาบันชั้นนำในการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความเชี่ยวชาญทางศาสตร์การสอนแนว

ใหม่” (Faculty of Education, Chiang Mai University, 2016) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จึงได้ออกแบบและจัดทำหลักสูตรขึ้นหลากหลายสาขาวิชา เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะของบัณฑิตให้มีความพร้อมเป็นไปตามวิสัยทัศน์ดังกล่าว เพราะหลักสูตรคือมวลประสบการณ์ทั้งหมดที่จะช่วยหล่อหลอมและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่มุ่งหวัง (Ornstein and Hunkins, 2014; Boyle and Charles, 2016; Intasingh, *et al.*, 2018) ช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับทรัพยากรบุคคลของประเทศ ให้พร้อมกับการแข่งขันและพัฒนาบุคคลให้รู้จักการเรียนรู้ตลอดชีวิต อันจะนำสังคมไทยไปสู่สังคมอุดมปัญญาได้ (Intasingh, *et al.*, 2017)

“วิชาชีพครู (Teaching profession)” จัดเป็นวิชาชีพชั้นสูง เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ในการจัดประสบการณ์เพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างเต็มตามศักยภาพ ทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา (Bostock and Baume, 2016; Brandenburg, McDonough, Burke and White, 2016) สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ดำเนินการจัดทำหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556) โดยมีปรัชญาของหลักสูตรคือ “ครูผู้สอนวิชาภาษาประจำชาติจักต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ลึก รู้จริง รู้กว้าง ในศาสตร์ด้านหลักภาษาไทย การใช้ภาษาไทย วรรณคดีและวรรณกรรม และวัฒนธรรมไทย ตลอดจนมีศิลปะในการสื่อสาร และถ่ายทอดองค์ความรู้ในฐานะครูผู้สอนภาษาไทย มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้และบูรณาการวิชาภาษาไทยให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทยตามยุคสมัย เพื่อให้เป็นคนดี มีจิตสาธารณะ มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ รู้จักประยุกต์ความรู้มาพัฒนาศักยภาพของตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของความเป็นพลเมืองโลก” และมีวัตถุประสงค์ของหลักสูตรคือ 1) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีและหลักการของหลักภาษาไทย การใช้ภาษาไทย วรรณคดี วรรณกรรมไทย และวัฒนธรรมไทย 2) มีความสามารถในการบูรณาการและพัฒนาหลักสูตรภาษาไทยให้เหมาะสมกับยุคสมัย 3) มีทักษะในการสื่อสาร การคิดวิเคราะห์ การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และการใช้สื่อนวัตกรรม เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยให้เหมาะสมกับผู้เรียนที่หลากหลาย 4) สามารถทำการศึกษาวิจัยในชั้นเรียนและนำผลการวิจัยไปบูรณาการใช้ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และ 5) มีความประพฤติดี มีระเบียบวินัย เอาใจใส่ในการรับฟังรับรู้ความรู้สึกของผู้เรียน และมีจิตสาธารณะ

หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556) เปิดรับนักศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2556 เป็นต้นมา จนกระทั่งในปัจจุบันมีนักศึกษาในหลักสูตรฉบับนี้ครบทั้ง 5 ชั้นปี และตามเกณฑ์การประกันคุณภาพระดับหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้กำหนดตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators) ไว้ให้มีการประเมินระดับความพึงพอใจของนักศึกษาปีสุดท้ายที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร โดยต้องมีค่าเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.51 จากคะแนนเต็ม 5.0 เพื่อสะท้อนถึงคุณภาพของหลักสูตรในมุมมองของผู้มีส่วนได้-ส่วนเสียโดยตรงจากหลักสูตร ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อคุณภาพของหลักสูตร ซึ่งนักศึกษากลุ่มนี้เป็นนักศึกษาวิชาชีพครู ชั้นปีที่ 5 ที่ศึกษาในหลักสูตรนี้เป็นปีสุดท้าย ได้ผ่านการลงทะเบียนเรียนครบตามโครงสร้างของหลักสูตร และได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษาใกล้เคียงเรียบร้อยแล้ว นอกจากนั้นผู้วิจัยยังมีความสนใจที่จะศึกษาเจตคติของนักศึกษาที่มีต่อวิชาชีพครู รวมทั้งเส้นทางการประกอบอาชีพในอนาคตเมื่อสำเร็จการศึกษา เพื่อที่จะได้นำข้อมูลทั้งหมดมาประมวลและสะท้อนจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของหลักสูตร อันจะนำไปสู่การปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2561) ให้มีคุณภาพและสอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อคุณภาพของหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาเจตคติของนักศึกษาต่อวิชาชีพครู
3. เพื่อศึกษาข้อมูลอาชีพที่นักศึกษาตั้งใจประกอบอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้ทราบข้อมูลระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อคุณภาพของหลักสูตรเจตคติของนักศึกษาต่อวิชาชีพครู และความสนใจในการประกอบอาชีพในอนาคตของนักศึกษา อันจะนำมาสู่การวางแผน วิเคราะห์ และพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นไป

การทบทวนวรรณกรรม

ความพึงพอใจที่มีต่อคุณภาพของหลักสูตร

ความพึงพอใจเป็นระดับความยินดีหรือความเห็นชอบของบุคคลที่มีต่อเรื่องราว สถานการณ์ หรือสิ่งต่าง ๆ สำหรับงานวิจัยนี้มุ่งศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อคุณภาพของหลักสูตร ความพึงพอใจย่อมเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ในหลักสูตร เริ่มตั้งแต่ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร รายวิชาในหลักสูตร คณาจารย์ผู้สอน การจัดการเรียนการสอน (Suarman, 2015) การประเมินการเรียนรู้ ทรัพยากรการเรียนรู้ กิจกรรมเสริมหลักสูตร และการบริหารหลักสูตร (Farahmandian, Minavand & Afshardost, 2013)

เจตคติต่อวิชาชีพครู

เจตคติเป็นผลรวมความรู้สึกรู้สึกของบุคคลที่มีต่อเรื่องราว สถานการณ์ หรือสิ่งต่าง ๆ มีลักษณะโน้มเอียงไปในทางบวกหรือทางลบหรือเป็นกลางอย่างใดอย่างหนึ่ง (Intasingh, 2017) สำหรับงานวิจัยนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเจตคติของนักศึกษาต่อวิชาชีพครูซึ่งเจตคตินี้เป็นผลรวมของความรู้สึกรู้สึกที่มีต่อองค์ประกอบย่อยต่างๆ อันได้แก่ ความรู้สึกในด้านคุณค่าต่อตนเอง ความรู้สึกด้านคุณค่าต่อผู้อื่น ความรู้สึกในด้านความมั่นคงในหน้าที่การงาน ความรู้สึกในด้านมิติสังคมและวัฒนธรรม และความรู้สึกในด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน (Chakraborty & Mondal, 2014; Donmuş, Akpinar & Eroğlu, 2015; Mutshaeni, Denhere & Ravhuhali, 2015)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ความพึงพอใจของนักศึกษา** หมายถึง ระดับความยินดีหรือเห็นชอบของนักศึกษาที่มีต่อคุณภาพของหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

2. **เจตคติของนักศึกษาต่อวิชาชีพครู** หมายถึง ผลรวมความรู้สึกรู้สึกของนักศึกษาที่มีต่อการประกอบอาชีพครู อันมีองค์ประกอบย่อยที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกรู้ได้แก่ ด้านคุณค่าต่อตนเองด้านคุณค่าต่อผู้อื่นด้านความมั่นคงในหน้าที่การงานด้านมิติสังคมและวัฒนธรรม และด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน

3. **นักศึกษา** หมายถึง นักศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 5 สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 30 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยเน้นศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีที่ 5 ที่ศึกษาในหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งพิจารณาภาพรวมคุณภาพของหลักสูตรใน 10 ด้าน ได้แก่ 1) ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร 2) โครงสร้างหลักสูตร 3) รายวิชาในหลักสูตร 4) การจัดการเรียนการสอน 5) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 6) ทรัพยากรการเรียนรู้ 7) กิจกรรมเสริมหลักสูตร 8) คณาจารย์ผู้สอน 9) การบริหารงานวิชาการ และ 10) ประโยชน์ที่ได้จากการเรียนในหลักสูตร ส่วนเจตคติของนักศึกษาต่อวิชาชีพครู มุ่งพิจารณาในองค์ประกอบย่อยของเจตคติ ประกอบด้วย ด้านคุณค่าต่อตนเอง ด้านคุณค่าต่อผู้อื่น ด้านความมั่นคงในหน้าที่การงาน ด้านมิติสังคมและวัฒนธรรม และด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน

ประชากรของการวิจัย

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาจากประชากรทั้งหมดคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 5 ที่ศึกษาในหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2556) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อคุณภาพของหลักสูตรประกอบด้วยรายการข้อคำถาม 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list) และแบบเติมคำตอบที่ 2 เป็นรายการประเมินความพึงพอใจเกี่ยวกับคุณภาพของหลักสูตรมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตอนที่ 3 เป็นรายการข้อมูลอาชีพที่นักศึกษาตั้งใจประกอบอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษามีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ และตอนที่ 4 เป็นความคิดเห็นเพิ่มเติมหรือข้อเสนอแนะต่อหลักสูตรมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดซึ่งแบบสอบถามนี้ผ่านการตรวจหาคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญในด้านการวิจัยและประเมินผลการศึกษา จำนวน 3 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญในด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 2 ท่าน พิจารณาเกี่ยวกับความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity)

มีดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (IOC) รายข้อตั้งแต่ 0.60-1.00(Samuttai, 2015)

2. แบบวัดเจตคติต่อวิชาชีพครู ประกอบด้วย รายการข้อคำถาม 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ทำแบบวัดเจตคติ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ และแบบเติมคำ ตอนที่ 2 เป็นการพิจารณารายการองค์ประกอบย่อยของเจตคติที่เกี่ยวกับความรู้สึกใน 4 ด้านมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วยข้อความแสดงความรู้สึกเชิงบวกและข้อความแสดงความรู้สึกเชิงลบอย่างละเท่ากันซึ่งแบบวัดเจตคตินี้ผ่านการตรวจหาคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญในด้านการวิจัยและประเมินผลการศึกษา จำนวน 3 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญในด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 2 ท่าน พิจารณาเกี่ยวกับความตรงเชิงเนื้อหา มีดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (IOC) รายข้อตั้งแต่ 0.60-1.00(Samuttai, 2015)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อคุณภาพของหลักสูตร ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ยไปแปลความหมายตามเกณฑ์การแปลผลดังนี้ (Leekitchwatana, 2014)

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 – 5.00 หมายถึง มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 – 4.49 หมายถึง มาก
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.50 – 3.49 หมายถึง ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.50 – 2.49 หมายถึง น้อย
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.00 – 1.49 หมายถึง น้อยที่สุด

2. ข้อมูลเจตคติของนักศึกษาต่อวิชาชีพครู ที่ประกอบไปด้วยข้อความแสดงความรู้สึกเชิงบวกและ

ข้อความแสดงความรู้สึกเชิงลบได้กำหนดการวิเคราะห์ดังนี้ (Leekitchwatana, 2014)

การให้คะแนนข้อความแสดงความรู้สึกเชิงบวก

ตอบ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้คะแนน 5
ตอบ เห็นด้วย ให้คะแนน 4
ตอบ ไม่แน่ใจ ให้คะแนน 3
ตอบ ไม่เห็นด้วย ให้คะแนน 2
ตอบ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้คะแนน 1

การให้คะแนนข้อความแสดงความรู้สึกเชิงลบ

ตอบ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้คะแนน 1
ตอบ เห็นด้วย ให้คะแนน 2
ตอบ ไม่แน่ใจ ให้คะแนน 3
ตอบ ไม่เห็นด้วย ให้คะแนน 4
ตอบ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้คะแนน 5

เมื่อได้ผลการตอบของแบบวัดเจตคติครบทั้งฉบับแล้ว จึงหาคะแนนเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานประชากร จากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาแปลความหมายตามเกณฑ์การแปลผลดังนี้ (McMillan & Schumacher, 2014)

คะแนนเท่ากับ 4.50 – 5.00 หมายถึง ดีมาก
คะแนนเท่ากับ 3.50 – 4.49 หมายถึง ดี
คะแนนเท่ากับ 2.50 – 3.49 หมายถึง ค่อนข้างดี
คะแนนเท่ากับ 1.50 – 2.49 หมายถึง ไม่ดี/แย่
คะแนนเท่ากับ 1.00 – 1.49 หมายถึง ไม่ดีมาก/แย่มาก

3. ข้อมูลอาชีพที่นักศึกษาตั้งใจประกอบอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงค่าความถี่ และหาค่าร้อยละ

ผลการวิจัย

1. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อคุณภาพของหลักสูตร แสดงได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อคุณภาพของหลักสูตรในภาพรวม

(N=30)

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		การแปลผล
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานประชากร	
1. ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	3.83	0.70	มาก
2. โครงสร้างหลักสูตร	3.77	0.90	มาก
3. รายวิชาในหลักสูตร	3.63	0.93	มาก
4. การจัดการเรียนการสอน	3.73	0.64	มาก
5. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	3.70	0.53	มาก
6. ทรัพยากรการเรียนรู้	3.97	0.81	มาก

ตารางที่ 1 (ต่อ)

(N=30)

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		การแปลผล
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานประชากร	
7. กิจกรรมเสริมหลักสูตร	3.93	0.58	มาก
8. คณาจารย์ผู้สอน	3.80	0.61	มาก
9. การบริหารงานวิชาการ	3.43	0.77	ปานกลาง
10. ประโยชน์ที่ได้จากการเรียนในหลักสูตร	3.87	0.68	มาก
รวม	3.77	0.73	มาก

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่านักศึกษามีความพึงพอใจต่อคุณภาพของหลักสูตรในภาพรวม โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.77, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.73) โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดสามอันดับแรก ได้แก่ ทรัพยากรการเรียนรู้กิจกรรมเสริมหลักสูตร และประโยชน์ที่ได้จากการเรียนในหลักสูตรตามลำดับ

นอกจากนั้น นักศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ควรมีการพัฒนาเปิดรายวิชาใหม่ ๆ ที่ส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (7 คน) การจัดการเรียนการสอนควรมีใช้เทคโนโลยีมาส่งเสริมการเรียนรู้มากขึ้น (5 คน) และบูรณาการประเด็นเกี่ยวพหุวัฒนธรรมในการจัดการศึกษาด้วย (2 คน)

2. เจตคติของนักศึกษาต่อวิชาชีพครูแสดงได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เจตคติของนักศึกษาต่อวิชาชีพครู

(N=30)

องค์ประกอบย่อยของเจตคติ	ระดับความคิดเห็น		การแปลผล
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานประชากร	
1. ด้านคุณค่าต่อตนเอง	3.44	0.92	ค่อนข้างดี
2. ด้านคุณค่าต่อผู้อื่น	3.44	0.80	ค่อนข้างดี
3. ด้านความมั่นคงในหน้าที่การงาน	3.23	0.82	ค่อนข้างดี
4. ด้านมิติสังคมและวัฒนธรรม	3.59	0.91	ดี
5. ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน	2.94	0.90	ค่อนข้างดี
รวม	3.33	0.87	ค่อนข้างดี

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวมนักศึกษามีเจตคติที่ค่อนข้างดีต่อวิชาชีพครู (ค่าเฉลี่ย = 3.33, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานประชากร = 0.87) โดยองค์ประกอบย่อยของเจตคติที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับ

แรก ได้แก่ ด้านมิติสังคมและวัฒนธรรมด้านคุณค่าต่อผู้อื่น และด้านคุณค่าต่อตนเอง

3. อาชีพที่นักศึกษาตั้งใจประกอบอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา แสดงได้ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 อาชีพที่นักศึกษาตั้งใจประกอบอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา

(N=30)

อาชีพ	จำนวน	
	คน	ร้อยละ
1. ข้าราชการครู	25	83.33
2. ธุรกิจส่วนตัว	2	6.67
3. พนักงานต้อนรับบนสายการบิน	1	3.33
4. พนักงานที่ใช้ภาษาไทยในบริษัท/ห้างร้าน	1	3.33
5. ยังไม่แน่ใจ	1	3.33
รวม	30	100.00

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาส่วนใหญ่ตั้งใจจะประกอบอาชีพข้าราชการครูเมื่อสำเร็จการศึกษาคิดเป็นร้อยละ 83.33

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัยในแต่ละประเด็นต่อไปนี้

1. นักศึกษามีความพึงพอใจต่อคุณภาพของหลักสูตรในภาพรวม โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากนั้น อาจเนื่องมาจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้ดำเนินการตามแผนงานของหลักสูตรที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบ มีการประชุมภายในสาขาวิชาอย่างสม่ำเสมอ ติดต่อประสานงานกันภายในหลักสูตรเป็นประจำ ทำให้นักศึกษาได้รับการดูแล กำกับ ติดตาม และช่วยเหลืออย่างทันทั่วที่นักศึกษาจึงมีความพึงพอใจต่อคุณภาพของหลักสูตรในประเด็นต่าง ๆ อยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ สอดคล้องกับที่ Ornstein and Hunkins (2014) ได้ระบุว่า การดำเนินกิจกรรมทางหลักสูตร หากคณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตรมีความใส่ใจ ดูแล กำกับ ติดตาม และช่วยเหลือผู้เรียนในหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ ย่อมส่งผลต่อคุณภาพของหลักสูตรในภาพรวม โดยเฉพาะความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อคุณภาพของหลักสูตร อย่างไรก็ตามในประเด็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการที่นักศึกษามีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง(ค่าเฉลี่ย=3.43) นั้น อาจเนื่องมาจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีหน่วยฝึกปฏิบัติวิชาชีพครู ซึ่งอำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานงานในระดับคณะตั้งแต่ชั้นปีที่ 1-5 ด้วยข้อจำกัดของจำนวนบุคลากรในการอำนวยความสะดวกที่อาจจะยังไม่สามารถดำเนินการในบางงานได้สำเร็จตามเวลาเท่าที่ควร จึงอาจทำให้นักศึกษามีความพึงพอใจในรายการนี้อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านนี้จะได้นำไปหารือเพื่อยกระดับคุณภาพต่อไป

2. จากการที่ในภาพรวมนักศึกษามีเจตคติที่ค่อนข้างดีต่อวิชาชีพครูนั้น อาจเนื่องมาจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้มีการวางแผนการจัดประสบการณ์ทางวิชาชีพครูตั้งแต่แรกเริ่มรับนักศึกษาเข้ามาเรียนในหลักสูตร จนกระทั่งสำเร็จการศึกษา มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร (Extracurricular activities) ที่มุ่งส่งเสริมคุณลักษณะของความเป็นครูที่ดี การสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู ค่ายเสริมสร้างความเป็นครู รวมทั้งกิจกรรมเส้นทางสู่อาชีพครูอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการช่วยเหลือหลอมนุ่มนวลในการเป็นครูให้แก่นักศึกษาได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะเห็นได้ว่าในองค์ประกอบย่อยของเจตคติด้านมิตินิยมและวัฒนธรรมมีระดับรู้สึกดีสูงสุด (ค่าเฉลี่ย =

3.59) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Musaand Bichi (2015) ที่วัดเจตคติของนักศึกษาต่อวิชาชีพครูแล้วพบว่า นักศึกษามีเจตคติค่อนข้างดีต่อวิชาชีพครู (ค่าเฉลี่ย = 3.41) และระบุว่าอาจเป็นผลมาจากรายวิชาในหลักสูตร การเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่าง ๆ ที่ช่วยเสริมสร้างค่านิยมที่ดีในการเป็นครู อย่างไรก็ตามในองค์ประกอบย่อยของเจตคติด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานมีระดับรู้สึกต่ำที่สุดจากการวัด (ค่าเฉลี่ย = 2.94) อาจเป็นผลมาจากสถานศึกษาที่นักศึกษาออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามสภาพจริง (Authentic) อาจจะมีการมอบหมายภาระงานที่มากขึ้นนอกเหนือจากภาระงานสอน งานกิจการนักเรียน และงานอื่น ๆ ซึ่งนักศึกษาอาจต้องใช้เวลาในการปรับตัวในการฝึกประสบการณ์ส่งผลให้เจตคติในองค์ประกอบนี้ไม่สูงเท่าที่ควร

3. จากผลการศึกษาที่พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ตั้งใจจะประกอบอาชีพข้าราชการครูเมื่อสำเร็จการศึกษานั้น นับเป็นนิมิตหมายที่ดีในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของประเทศ แสดงให้เห็นได้ว่าหลักสูตรประสบผลสำเร็จในระดับที่น่าพึงพอใจ ที่เป็นเช่นนี้อาจสืบเนื่องมาจากตั้งแต่กระบวนการรับนักศึกษาเข้ามาเรียนในหลักสูตร สาขาวิชาภาษาไทยมีระบบในการรับนักศึกษาในช่องทางที่หลากหลาย อาทิ โครงการสืบสานครูภาษาไทย โครงการรับนักเรียนในเขตพัฒนาภาคเหนือ (โควตา) และการสอบ Admission ผ่านส่วนกลาง ทำให้นักเรียนที่มีความต้องการที่จะเป็นครูได้มีโอกาสเข้ามาศึกษาในหลักสูตรตรงตามความชอบ ความถนัด และความสนใจของตนเองในช่องทางที่หลากหลาย อีกทั้งการเรียนการสอนในหลักสูตรมุ่งส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู คณาจารย์ผู้เป็นต้นแบบที่ดีงาม (Role model) ในการเป็นครู ศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษาแล้วกลับมาสร้างแรงบันดาลใจและเล่าถึงความสุข ความสำเร็จในชีวิตการเป็นครู ล้วนส่งผลต่อนักศึกษาในการดำรงรักษาไว้ซึ่งความฝันของตนเองที่อยากเป็นครู และเมื่อสำเร็จการศึกษาจึงอยากที่จะรับราชการครู นอกจากนั้นระบบสวัสดิการของภาครัฐในการดูแลช่วยเหลือ และพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาก็อยู่ในเกณฑ์ที่ดีมาก เมื่อเทียบกับสายงานอาชีพอื่น ๆ ซึ่งอาจส่งผลให้นักศึกษาอยากที่จะประกอบอาชีพครูมากขึ้นไปอีก สอดคล้องกับที่ Brandenburg, McDonough, Burke and White (2016) ที่ระบุว่า นโยบายการสนับสนุนและยกระดับคุณภาพชีวิตครู จะส่งผลโดยภาพรวมต่อระบบการจัดการศึกษา ครูที่อยู่ในระบบจะมีความรู้สึกมั่นคงและมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน และผู้ที่สนใจอยากที่จะเข้าสู่วงการครูก็เพิ่มมากขึ้น ทำให้หน่วยงานด้านการจัด

การศึกษาสามารถคัดสรรคนดีและคนเก่งเข้ามาเป็นครูได้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. หน่วยงานปฏิบัติวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ควรมีการเพิ่มอัตรากำลังหรือบุคลากรในการอำนวยความสะดวกให้กับนักศึกษามากขึ้น เพื่อให้การติดต่อประสานงานเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ อีกทั้งควรเพิ่มช่องทางในการติดต่อผ่านทางระบบเครือข่ายสื่อสังคมออนไลน์มากขึ้น

2. สาขาวิชาภาษาไทย ควรมีการพิจารณาปรับปรุงและพัฒนาเปิดรายวิชาใหม่ ๆ ให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 และการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) อาทิ รายวิชาการบูรณาการเทคโนโลยีกับการสอนภาษาไทย รายวิชาการสอนภาษาถิ่นในสังคมปัจจุบัน รายวิชาการสอนทักษะการคิดในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความพึงพอใจและเจตคติของนักศึกษาต่อวิชาชีพครูในสาขาวิชาภาษาไทยทุกชั้นปี เพื่อทราบถึงระดับความรู้สึกของนักศึกษาที่มีต่อคุณภาพหลักสูตรและวิชาชีพครู โดยเฉพาะการจะสำเร็จการศึกษาออกไปประกอบอาชีพครู มีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงในแต่ละชั้นปีอย่างไร เพื่อนำมาสู่การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในหลักสูตรให้เหมาะสมต่อไป

2. ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาภาษาไทย รวมทั้งกลุ่มผู้ใช้บัณฑิต เพื่อทำให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายอันนำมาสู่การปรับปรุงและหลักสูตรให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพสังคมและความคาดหวังของผู้ใช้บัณฑิต ในปัจจุบันมากขึ้น

3. ควรมีการประเมินหลักสูตรอย่างเป็นระบบ ศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อน อุปสรรค และโอกาสของหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ในสภาวะปัจจุบันที่มีหลายมหาวิทยาลัยเปิดหลักสูตรสาขานี้เหมือนกันและอัตราส่วนนักศึกษาที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง อันจะนำไปสู่การวางแผนการรับนักศึกษาและการปรับตัวของคณาจารย์ในหลักสูตรสู่ภาวะเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากความเสี่ยงในอนาคตได้

References

- Bostock, S. & Baume, D. (2016). Professions and Professionalism in Teaching and Development. In D. Baume & C. Popovic (Eds.) *Advancing Practice in Academic Development* (pp. 32-51). New York: Routledge.
- Boyle, B. & Charles, M. (2016). *Curriculum Development*. London: SAGE Publication Ltd.
- Brandenburg, R., McDonough, S., Burke, J. & White, S. (2016). Teacher Education Research and the Policy Reform Agenda. In R. Brandenburg, S. McDonough, J. Burke & S. White (Eds.). *Teacher Education: Innovation, Intervention and Impact* (pp. 1-14). Singapore: Springer.
- Chakraborty, A. & Mondal, B. C. (2014). Attitude of prospective teachers towards teaching profession. *American Journal of Social Sciences*, 2(6), 120-125.
- Donmuş, V., Akpınar, B. & Eroğlu, M. (2015). Analysis on the Relationship between the Attitude of Teacher Candidates towards Teaching Profession and the Perception of ICT Self-Efficacy. *International Journal of Learning and Teaching*, 1(2), 139-144.
- Faculty of Education, Chiang Mai University. (2016). *Philosophy, Identity, Vision, Mission, and Objectives of Faculty of Education, Chiang Mai University*. Retrieved 1 January 2018 from <http://www.edu.cmu.ac.th/viewdetail.php?clD=55>. [in Thai]
- Farahmandian, S., Minavand, H. & Afshardost, M. (2013). Perceived service quality and student satisfaction in higher education. *IOSR Journal of Business and Management*, 12(4), 65-74.

- Intasingh, S. (2017). *Course100205 Curriculum Design and Development*. Curriculum and Instruction Division, Faculty of Education, Chiang Mai University. [in Thai].
- Intasingh, S., Kontieng, S., Adipattaranan, N., Pankeaw, P., Assaporn, Swathanan, S. & Kienngam, N. (2017). Criticizing Courses in the Master of Education Program in Curriculum, Teaching, and Learning Technology, Chiang Mai University by Using 3 Characteristics Framework. *Kasetsart Educational Review*, 32(1), 36-46. [in Thai].
- Intasingh, S., Swathanan, S., Kienngam, N., Niwesworakarn, N. & Petkaew, J. (2018). *The Development of Teaching Profession Curriculum in Accordance with the Institute's Vision* (pp. 539-547). Proceedings of the 4th National and International Conference on Curriculum and Instruction 2018, Faculty of Education, KhonKaen University, Thailand. [in Thai].
- Leekitchwatana, P. (2014). *Research Methods in Education*. (10th ed.). Bangkok: Mean Service Supply. [in Thai].
- McMillan, J. & Schumacher, S. (2014). *Research in Education: Evidence-Based Inquiry*. (7th ed.). England, Essex: Pearson Education Limited.
- Mutshaeni, H. N., Denhere, C. & Ravhuhali, F. (2015). High School Students' Attitudes towards the Teaching Profession. *The Journal of Sociology and Social Anthropology*, 6(2), 227-233.
- Musa, A. & Bichi, A. A. (2015). Assessment of Prospective Teachers Attitudes towards Teaching Profession: The Case of Northwest University, Kano-Nigeria. *IOSR Journal of Research & Method in Education*, 5(3), 17-24.
- Ornstein, A. C. & Hunkins, F. P. (2014). *Curriculum Foundations, Principles, and Issues*. (6th ed.). USA: Pearson Education Limited.
- Samuttai, R. (2015). *Research for Learning Development*. Chiang Mai: Krongchang Printing. [in Thai].
- Suarman. (2015). Teaching Quality and Students Satisfaction: The Intermediary Role of Relationship between Lecturers and Students of the Higher Learning Institutes. *Mediterranean Journal of Social Sciences*, 6(2), 626-632. [in Thai].